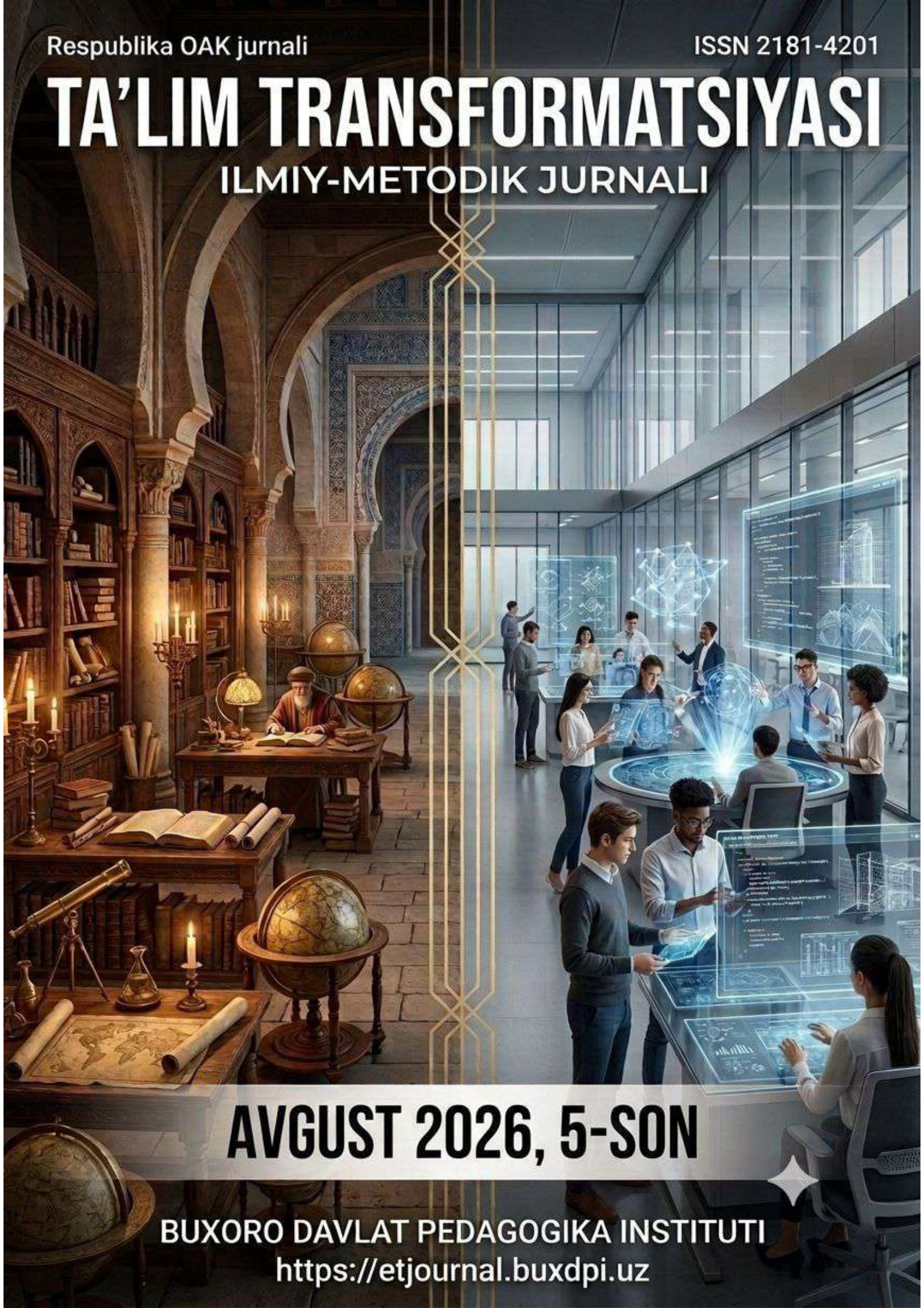

Respublika OAK jurnali

ISSN 2181-4201

TA'LIM TRANSFORMATSIYASI

ILMIY-METODIK JURNALI

AVGUST 2026, 5-SON

BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
<https://etjournal.buxdpi.uz>

BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

TA'LIM TRANSFORMATSIYASI

ILMIY – METODIK JURNAL

№. 5

BUXORO – 2026

INGLIZ XALQ ERTAKLARI LINGVOMADANIY-DIDAKTIK MIKROKORPUSINI SHAKLLANTIRISH: TANLASH MEZONLARI VA ANNOTATSIYA MODEL

Djabbarova Feruza Azamovna,

Osiyo xalqaro universiteti tayanch doktoranti

Buxoro, O'zbekiston

Annotatsiya. Maqolada bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining lingvomadaniy kompetensiyasini rivojlantirishga xizmat qiluvchi ingliz xalq ertaklari lingvomadaniy-didaktik mikrokorpusini shakllantirishning nazariy-metodik asoslari tahlil qilinadi. Sifatli hujjatlar tahlili, mezonli tanlash, qiyosiy-lingvomadaniy tahlil va metodik loyihalash asosida mikrokorpus yaratishning uch bosqichli tartibi, to'qqizta tanlash mezonlari hamda besh qatlamli annotatsiya modeli ishlab chiqildi. Joseph Jacobsning “English Fairy Tales” to'plamidan o'n ikki ertak pilot resurs sifatida tanlandi. Natijalar mikrokorpusni ingliz madaniyatining to'liq modeli emas, balki manbani verifikatsiya qilish, kontekstual talqin, madaniyatlararo qiyos, auditoriyaga mos mediatsiya va pedagogik transformatsiyani o'rgatishga mo'ljallangan chegaralangan ilmiy-didaktik resurs sifatida qo'llash mumkinligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: ingliz xalq ertaklari, lingvomadaniy kompetensiya, mikrokorpus, folklor varianti, tanlash mezonlari, annotatsiya, madaniy mediatsiya.

ФОРМИРОВАНИЕ ЛИНГВОКУЛЬТУРНО-ДИДАКТИЧЕСКОГО МИКРОКОРПУСА АНГЛИЙСКИХ НАРОДНЫХ СКАЗОК: КРИТЕРИИ ОТБОРА И МОДЕЛЬ АННОТАЦИИ

Джаббаровна Феруза Азамовна,

докторант Азиатского международного университета

Бухара, Узбекистан

Аннотация. В статье анализируются теоретико-методические основы формирования лингвокультурно-дидактического микрокорпуса английских народных сказок, предназначенного для развития лингвокультурной компетенции будущих учителей английского языка. На основе качественного анализа документов, критериального отбора, сравнительно-лингвокультурного анализа и методического проектирования разработаны трехэтапная процедура создания микрокорпуса, девять критериев отбора и пятиуровневая модель аннотации. Из сборника Джозефа Джейкобса “English Fairy Tales” отобраны двенадцать сказок для пилотного ресурса. Результаты позволяют рассматривать микрокорпус не как исчерпывающую модель английской культуры, а как ограниченный научно-дидактический ресурс для проверки источника, контекстуальной интерпретации, межкультурного сопоставления, адресной медиации и педагогической трансформации.

Ключевые слова: английские народные сказки, лингвокультурная компетенция, микрокорпус, фольклорный вариант, критерии отбора, аннотация, культурная медиация.

FORMING A LINGUOCULTURAL-DIDACTIC MICROCORPUS OF ENGLISH FOLKTALES: SELECTION CRITERIA AND ANNOTATION MODEL

Djabbarova Feruza Azamovna,

PhD student at Asia International University

Bukhara, Uzbekistan

Abstract. The article analyses the theoretical and methodological foundations for forming a linguocultural-didactic microcorpus of English folktales intended to develop pre-service English teachers' linguocultural competence. Qualitative document analysis, criterion-referenced selection, comparative linguocultural analysis, and methodological design were used to develop a three-stage construction procedure, nine selection criteria, and a five-layer annotation model. Twelve tales from Joseph Jacobs's “English Fairy Tales” were selected as a pilot resource. The findings support treating the microcorpus not as an exhaustive representation of English culture, but as a bounded

academic and pedagogical resource for source verification, contextual interpretation, intercultural comparison, audience-sensitive mediation, and pedagogical transformation.

Keywords: English folktales, linguocultural competence, microcorpus, folklore version, selection criteria, annotation, cultural mediation.

Kirish. Xalq ertaklari til o'qituvchilarini kasbiy tayyorlashda muhim didaktik imkoniyatlarga ega, chunki ularda takrorlanuvchi narrativ qoliplar, madaniy belgilangan leksika, an'anaviy formulalar, ramziy predmetlar, ijtimoiy rollar, qadriyatlar to'qnashuvi va pragmatik tanlovlar bir butun holda namoyon bo'ladi. Biroq ertakning pedagogik qiymati o'z-o'zidan yuzaga kelmaydi. Bir ertak yig'ma manbadagi matn, adabiy qayta ishlov, soddalashtirilgan o'quv varianti, animatsiya, internet adaptatsiyasi yoki sun'iy intellekt yordamida yaratilgan qayta hikoya shaklida tarqalishi mumkin. Ushbu shakllar yakun, axloqiy baho, zo'ravonlik darajasi, gender tasviri hamda qahramon va harakatlarga yuklangan madaniy ma'no jihatidan farqlanadi. Shu sababli metodik jihatdan asoslangan resurs aynan qaysi variantdan foydalanilganini ko'rsatishi va dastlabki manbani keyingi transformatsiyalardan ajratishi lozim.

Mikrokorpustni shakllantirishdagi ikkinchi muammo ertaklarning tizimsiz jamlanishi bilan bog'liq. Ommabop matnlar joylangan oddiy elektron papka foydalanish uchun qulay bo'lishi mumkin, biroq unda standart metama'lumot, ochiq tanlash tamoyillari, izchil annotatsiya va aniq didaktik maqsad bo'lmasa, bunday jamlanma korpus hisoblanmaydi. Folklor korpuslariga doir tadqiqotlar natijani qayta tekshirish imkoniyati manbaning kuzatiluvchanligi, standartlashtirilgan metama'lumot, variantlarni boshqarish va aniq annotatsiya tartiblariga bog'liqligini ko'rsatadi [5; 10].

Mazkur tadqiqotda mikrokorpus maqsadli ravishda chegaralangan, manbasi tekshirilgan, variantlari nazorat qilingan va pedagogik vazifaga yo'naltirilgan matnlar majmui sifatida talqin qilinadi. Maqolaning maqsadi bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining lingvomadaniy tayyorgarligi uchun ingliz xalq ertaklarini tanlash va annotatsiyalashning ixcham metodikasini ishlab chiqishdan iborat. Ushbu maqsad doirasida manbani verifikatsiya qilish tartibi, tanlash mezonlari, ko'p qatlamli annotatsiya modeli va pilot matnlar tarkibi asoslandi.

Adabiyotlar tahlili. Xalqaro korpus tadqiqotlari taklif etilayotgan metodikaning texnik va ilmiy asosini tashkil etadi. Hagedorn va Daranyi folklor korpusida qayta foydalanish mumkin bo'lgan ma'lumot, hujjatlashtirilgan kelib chiqish va izchil annotatsiya zarurligini ta'kidlaydi. Muiser, Theune va Meder esa sarlavha, sana, janr belgisi va kalit so'zlarning bir xil qayd etilmasligi folklor ma'lumotlar bazasining ilmiy qiymatini pasaytirishini ko'rsatadi [5; 10].

Ko'p qatlamli annotatsiya yondashuvi. El Maarouf va Villaneau tadqiqotida narrativ, semantik, referensial va metama'lumotga oid belgilarni umumiy tavsifga qo'shib yubormasdan, alohida maydonlarda saqlash zarurligi asoslangan [4]. Ushbu tamoyil kichik hajmdagi pedagogik korpus uchun ham muhim, chunki lingvistik hodisa, madaniy ma'no va didaktik vazifa bir-biriga bog'liq bo'lsa-da, ularni tahlil jarayonida farqlash talab etiladi.

Lingvomadaniy yondashuv. Britaniya va boshqa xalqlar folklorida madaniy ma'no faqat realiya yoki milliy xos so'z orqali emas, balki so'zlashuv shakllari, takror, ijtimoiy rollar, baholovchi birliklar, ramziy predmetlar, narrativ model va pragmatik formulalar orqali ham ifodalanadi. Shu bois korpus birligini lug'aviy ma'no bilan cheklemasdan, uning epizoddagi o'rni, narrativ funksiyasi, tarixiy konteksti va aksiologik yuklamasi asosida talqin qilish lozim [9]. Proppning struktur tahlil tamoyillari yuzaki o'xshashlikni funksional tenglik deb qabul qilishning oldini olishga yordam beradi: tashqi jihatdan o'xshash qahramonlar turli funksiyani bajarishi yoki turlicha axloqiy baholanishi mumkin [12].

Pedagogik tadqiqotlar. Ertaklar tanqidiy savodxonlik, madaniyatlararo refleksiya, empatiya va stereotiplarni qayta ko'rib chiqish uchun samarali material bo'lishi mumkin. Bo'lajak o'qituvchilar ishtirokidagi tadqiqotlarda tanqidiy o'qish va qayta yozish topshiriqlari gender, ijtimoiy ierarxiya hamda qahramonlarni biryozlama tasvirlash masalalarini muhokama qilishda

qo'llangan [6; 11]. Bu natijalar ertakni tayyor axloqiy xulosa manbai sifatida emas, balki savol qo'yish, dalillash va muqobil talqin ishlab chiqish vositasi sifatida loyihalash zarurligini ko'rsatadi.

Mahalliy qiyosiy izlanishlar va ilmiy bo'shliq. O'zbek tadqiqotlarida ingliz va o'zbek ertaklaridagi realiyalar, funksional jihatdan o'xshash qahramonlar hamda “stepmother/o'gay ona” kabi konseptlarning qiyosiy xususiyatlari yoritilgan [1; 2; 8]. Biroq korpus texnologiyasi, lingvomadaniy tahlil va pedagogik loyihalash ko'pincha alohida yo'nalishlarda o'rganiladi. Shuning uchun manbani tekshirish, lingvomadaniy zichlik, qiyosiy imkoniyat, mediatsiya, etik ekspertiza va kasbiy-pedagogik transferni bitta ixcham resurs doirasida birlashtirish metodologik ehtiyoj sifatida namoyon bo'ladi.

Metodologiya. Tadqiqot sifatli metodologik-loyihaviy yondashuv asosida olib borildi. Ushbu yondashuv mikrokorpusni tayyor matnlar jamlanmasi sifatida emas, balki aniq manba, tanlash mezon, annotatsiya birligi va ta'limiy vazifalar o'zaro bog'langan ilmiy-metodik tizim sifatida ko'rish imkonini berdi.

I. Tadqiqot manbasi va tahlil birliklari.

Dastlabki manba sifatida Joseph Jacobs tahriri ostida 1890-yilda Londonda nashr etilgan “English Fairy Tales” to'plami tanlandi [7]. Bitta hujjatlashtirilgan to'plamdan boshlash nazoratsiz variantlar aralashuvini kamaytiradi hamda har bir tanlangan matnni aniq muharrir, nashr va tarixiy shakl bilan bog'lash imkonini beradi. Tadqiqotda to'plam, alohida ertak varianti, narrativ epizod, lingvomadaniy birlik va pedagogik topshiriq mustaqil, biroq o'zaro bog'langan tahlil birliklari sifatida belgilandi.

II. Mikrokorpusni shakllantirish bosqichlari.

1. Manbaviy verifikatsiya bosqichi. Ushbu bosqichda ertak nomi, manbasi, muharriri, nashr sanasi, varianti, janri va huquqiy maqomi tekshirildi. Mazkur ma'lumotlar matnning qaysi tarixiy va nashriy shakli tahlil qilinayotganini aniq ko'rsatishga xizmat qiladi.

2. Mezonli tanlash bosqichi. Har bir ertak to'qqiz yo'nalish bo'yicha baholandi: manba va variant shaffofligi, lingvomadaniy zichlik, qiyosiy-talqiniy salohiyat, mediatsiya murakkabligi, til darajasiga moslik, multimodal qayta kontekstualizatsiya imkoniyati, etik boshqariluvchanlik, huquqiy aniqlik va kasbiy-pedagogik transfer. Manba ishonchliligi, etik boshqariluvchanlik va huquqiy aniqlik kompensatsiya qilinadigan oddiy ball emas, balki majburiy o'tish shartlari sifatida qabul qilindi.

3. Ko'p qatlamli annotatsiya bosqichi. Tanlangan matnlarga bibliografik-manbaviy ma'lumot, narrativ-lingvistik xususiyat, lingvomadaniy ma'no, qiyosiy-mediativ imkoniyat va didaktik-raqamli qo'llanishni qamrab oluvchi besh qatlamli annotatsiya tatbiq etildi.

III. Tadqiqot metodlari.

1. Sifatli hujjatlar tahlili. Ushbu metod yordamida Jacobs to'plamidagi matnlarning manbaviy xususiyatlari, mavjud ilmiy yondashuvlar va korpus yaratish talablari o'rganildi.

2. Mezonli tanlash. Ertaklar oldindan belgilangan to'qqiz mezon bo'yicha saralandi. Bu usul matn tanlashni shaxsiy did yoki ommaboplikka emas, tekshiriladigan ilmiy-didaktik ko'rsatkichlarga bog'lash imkonini berdi.

3. Qiyosiy-lingvomadaniy tahlil. Ingliz va o'zbek folkloridagi o'xshash birliklar nomi bilan emas, muayyan epizoddagi funksiyasi, baholanishi va madaniy konteksti bilan qiyoslandi.

4. Metodik loyihalash. Annotatsiya maydonlari bo'lajak o'qituvchining manbani tekshirish, madaniy ma'noni izohlash, auditoriyaga mos mediatsiya qilish, raqamli mahsulot yaratish va mikroo'qitish faoliyatiga aylantirish vazifalari bilan bog'landi.

Metodologik cheklovlar. Taklif etilgan mezonlar va annotatsiya modeli pilot xarakterga ega. Ularni keng miqyosda joriy etishdan oldin folklorshunoslik, lingvomadaniyatshunoslik, ingliz tili o'qitish metodikasi va raqamli pedagogika mutaxassislari ishtirokida ekspertizadan o'tkazish, namunaviy qismni mustaqil kodlash hamda auditoriya sharoitida sinovdan o'tkazish talab etiladi.

Muhokama. Tahlil natijasida ingliz xalq ertaklarining lingvomadaniy-didaktik mikrokorpusi chegaralangan, maqsadli tanlangan, manbasi tekshirilgan, variantlari nazorat qilingan

va ko‘p qatlamli annotatsiyalangan matnlar majmui sifatida ta’riflandi. Ushbu ta’rif mikrokorpusni oddiy elektron antologiyadan ajratadi: u to‘liq emas, balki chegaralangan; tasodifiy emas, balki maqsadli; o‘zgarasiz emas, balki qayta ko‘rib chiqiladigan resursdir.

To‘qqiz mezonidan iborat tanlash tizimi manbaviy ishonchlilik, lingvomadaniy mazmun va pedagogik qo‘llanish o‘rtasidagi muvozanatni ta’minlaydi. Manba shaffofligi aniq matn va variantni belgilaydi; lingvomadaniy zichlik madaniy belgilangan leksika, formulalar, ramzlar, qadriyatlar, ijtimoiy rollar va xulqiy ssenariylarni aniqlaydi; qiyosiy salohiyat esa ingliz-o‘zbek materialini funksional asosda solishtirish imkonini tekshiradi. Mediatsiya murakkabligi ma’noni muayyan auditoriyaga tushuntirish zaruratini, til darajasiga moslik esa leksik, sintaktik, diskursiv va hajmiy qiyinchiliklarni hisobga oladi.

Multimodal imkoniyat tasvir, ovoz, video yoki interaktiv element madaniy ma’noni yoritadimi yoki buzadimi, degan savolga javob beradi. Etik boshqariluvchanlik zo‘ravonlik, gender, sinfiy munosabat, din, nogironlik va oilaviy rollarni tanqidiy hamda yoshga mos shaklda ishlash imkonini baholaydi. Huquqiy aniqlik jamoat mulki yoki litsenziya shartlarini qayd etadi. Kasbiy-pedagogik transfer esa ertakni dars maqsadi, topshiriqlar ketma-ketligi, raqamli mahsulot yoki mikroo‘qitish faoliyatiga aylantirish mumkinligini ko‘rsatadi.

Besh qatlamli annotatsiya modeli mazkur mezonlarni akademik-metodik profilga aylantiradi. Bibliografik-manbaviy qatlam barqaror korpus kodi, sarlavha, to‘plam, muharrir, yil, variant, hudud, janr va huquqiy maqomni qayd etadi. Narrativ-lingvistik qatlam epizodlar, qahramon funksiyalari, formulalar, nutq aktlari va muhim til birliklarini ko‘rsatadi. Lingvomadaniy qatlam realiya, konsept, ramz, qadriyat, ijtimoiy rol va baholovchi ma’nolarni belgilaydi. Qiyosiy-mediativ qatlam ingliz-o‘zbek qiyosining asosi va chegarasi, kutiladigan madaniy to‘siq, maqsadli auditoriya va mediatsiya vazifasini ifodalaydi. Didaktik-raqamli qatlam CEFR darajasi, tayanch ko‘mak, topshiriq turi, raqamli mahsulot, baholash dalili, etik ogohlantirish va tahrir tarixini qamrab oladi. CEFRdagi mediatsiya tushunchasi aynan til yoki madaniyat to‘sig‘i ortidagi ma’noni boshqalar uchun tushunarli qilishga qaratilgani sababli ushbu model uchun muhimdir [3, 90–129-b.].

Ingliz-o‘zbek qiyosi mikrokorpusda avtomatik emas, funksional tamoyil asosida amalga oshiriladi. Masalan, “giant” va “dev” ayrim epizodlarda sinovchi yoki qarama-qarshi kuch vazifasini bajarishi mumkin, biroq ular barcha kontekstlarda universal ekvivalent emas. Shuning uchun har bir qiyosda o‘xshashlikning daliliy asosi bilan birga uning chegarasi ham ko‘rsatiladi. Mahalliy realiya, kichik qahramon syujeti va o‘gay ona obrazi bo‘yicha tadqiqotlar funksional qiyosning foydasini tasdiqlaydi, ayni paytda o‘xshash nom ostida turli ijtimoiy va baholovchi ma’nolar yashirinishi mumkinligini ko‘rsatadi [1; 2; 8].

Variantlarni boshqarish ham metodikaning markaziy qismidir. Yig‘ma manbadagi asl matn, sinf uchun moslashtirilgan variant, tarjima, audiovizual talqin, talaba qayta hikoyasi va sun‘iy intellekt yaratgan matn alohida, ammo bog‘langan yozuvlar sifatida saqlanishi lozim. Bunday tartib adaptatsiya natijasida ramz, axloqiy baho, narrativ funksiya yoki zo‘ravonlik darajasi qayerda o‘zgarganini ko‘rsatadi. Demak, taklif etilayotgan modelning metodologik yangiligi metama’lumot yoki ertak pedagogikasini alohida taklif etishda emas, balki manbaviy javobgarlik, ko‘p qatlamli lingvomadaniy annotatsiya, funksional qiyos, auditoriyaga mos mediatsiya, etik tahlil, raqamli transformatsiya va kasbiy-pedagogik transferni bitta shaffof tizimda birlashtirishdadir.

Natija. Tadqiqot tahlili ingliz xalq ertaklari mikrokorpusini shakllantirish bo‘yicha quyidagi asosiy natijalarni berdi.

1. Lingvomadaniy-didaktik mikrokorpusning ishchi ta’rifi ishlab chiqildi.

U maqsadli tanlangan, manbasi tekshirilgan, variantlari nazorat qilingan va madaniy, qiyosiy, mediativ, etik, raqamli hamda kasbiy-pedagogik imkoniyatlari hujjatlashtirilgan cheklangan matnlar majmui sifatida belgilandi.

2. Mikrokorpusni yaratishning uch bosqichli tartibi belgilandi.

manbaviy verifikatsiya – sarlavha, to‘plam, muharrir, nashr yili, variant, janr va huquqiy

maqomni tekshirish;

mezonli tanlash – matnlarni ilmiy-didaktik ko‘rsatkichlar bo‘yicha saralash;

ko‘p qatlamli annotatsiya – manbaviy, narrativ, lingvomadaniy, mediativ va didaktik ma’lumotlarni alohida maydonlarda qayd etish.

3. To‘qqizta tanlash mezoni tizimlashtirildi.

manba va variant shaffofligi – foydalanilayotgan matnning aniq shaklini belgilash;

lingvomadaniy zichlik – madaniy belgilangan birliklar, ramzlar, qadriyatlar va xulqiy ssenariylar miqdori hamda funksiyasini aniqlash;

qiyosiy-talqiniy salohiyat – ingliz-o‘zbek materialini funksional asosda qiyoslash imkonini baholash;

mediatsiya murakkabligi – auditoriyaga izoh va qayta ifodalash talab qiladigan madaniy ma’nolarni belgilash;

til darajasiga moslik – leksik, grammatik, diskursiv va hajmiy murakkablikni hisobga olish;

multimodal qayta kontekstualizatsiya – tasvir, ovoz, video yoki interaktivlikning ma’noga ta’sirini baholash;

etik boshqariluvchanlik – zo‘ravonlik, stereotip, gender, sinfiy va oilaviy munosabatlarni yoshga mos tanqidiy ishlash imkonini aniqlash;

huquqiy aniqlik – jamoat mulki yoki litsenziya shartlarini qayd etish;

kasbiy-pedagogik transfer – matnni dars, topshiriq, raqamli mahsulot yoki mikroo‘qitishga aylantirish imkonini aniqlash.

4. Besh qatlamli annotatsiya modeli ishlab chiqildi.

bibliografik-manbaviy qatlam;

narrativ-lingvistik qatlam;

lingvomadaniy qatlam;

qiyosiy-mediativ qatlam;

didaktik-raqamli qatlam.

5. Joseph Jacobs to‘plamidan o‘n ikki matnlik pilot tarkib shakllantirildi.

Pilot tarkibga “Tom Tit Tot”, “The Three Sillies”, “The Rose-Tree”, “The Old Woman and Her Pig”, “How Jack Went to Seek His Fortune”, “Mr. Vinegar”, “Cap o’ Rushes”, “Jack and the Beanstalk”, “The Three Little Pigs”, “The Story of the Three Bears”, “Henny-Penny” va “Mr. Fox” ertaklari kiritildi. Ular nom va sir, sabablarning kumulyativ zanjiri, safar va hamkorlik, uy va mulk, ramziy tanib olish, xavf va bahsli adolat, rejalashtirish va xavfsizlik, oilaviy yoki uy chegaralari, mish-mish va dalil hamda xavfni oshkor etish kabi funksional mavzularni yoritadi.

6. Pilot resursdan foydalanishning etik va pedagogik shartlari belgilandi.

Zo‘ravonlik yoki stereotipik rollar mavjud matnlar yashirin tarzda chiqarib tashlanmaydi; ular yoshga doir tavsiya, tanqidiy topshiriq va aniq etik izoh bilan taqdim etiladi. Har bir adaptatsiya alohida yozuv sifatida saqlanib, o‘zgarishlar tarixi ko‘rsatiladi. Bu mikrokorpusni manbani tekshirish, kontekstual talqin, funksional qiyos, madaniy mediatsiya, raqamli qayta loyihalash va kasbiy faoliyatga transfer qilish vositasiga aylantiradi.

Xulosa. Bo‘lajak ingliz tili o‘qituvchilarini tayyorlash uchun mo‘ljallangan ertaklar mikrokorpusi ommabop matnlarning kichik to‘plami bilan cheklanmaydi. Uning ilmiy va pedagogik qiymati tekshiriladigan manba, ochiq tanlash mezonlari, variant shaffofligi, ko‘p qatlamli annotatsiya, etik mas’uliyat hamda matn tahlili bilan ta’limiy faoliyat o‘rtasidagi hujjatlashtirilgan bog‘lanishga tayanadi. Shu bois korpus birligi mavhum ertak nomi emas, balki aniq identifikatsiya qilingan variant bo‘lishi kerak.

Uch bosqichli qurilish tartibi, to‘qqizta tanlash mezoni, besh annotatsiya qatlami va akademik-metodik profil pilot joriy etish uchun ixcham asos yaratadi. O‘n ikki matnlik tanlov funksional xilma-xillikni ko‘rsatadi, biroq uni ingliz madaniyatining to‘liq tasviri sifatida talqin qilish mumkin emas. Kengroq qo‘llashdan oldin modelni tegishli soha mutaxassislari

ekspertizasidan o'tkazish, korpusning bir qismini mustaqil annotatsiyalash va mezonlarni auditoriya tajriba-sinovi orqali aniqlashtirish zarur. Shuningdek, madaniyatlararo juftliklar intuitiv o'xshashlikka emas, hujjatlashtirilgan manbalarga tayanishi uchun alohida o'zbek qiyosiy mikrokorpusini shakllantirish maqsadga muvofiq. Bunday yondashuv folklorni tasodifiy o'qish materialidan manba verifikatsiyasi, madaniy talqin, mediatsiya, raqamli qayta loyihalash va kasbiy-pedagogik transferni o'rgatuvchi kuzatiladigan resursga aylantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Akhmedova M. Linguocultural Realia in English and Uzbek Folktales: A Comparative Translation Analysis of Joseph Jacobs' English Fairy Tales and Zumrad va Qimmat // Foreign Linguistics and Linguodidactics. – 2025. – Vol. 3, No. 4. – P. 20–28.
2. Baxtiyarov M.Y., Tuymaeva X.K. Comparative Analysis of Linguacultural Features of English and Uzbek Fairytales: Based on the Plots of Tom Thumb and Nohatpolvon // Aktualnye voprosy lingvistiki i prepodavaniya inostrannykh yazykov. – 2024. – Vol. 1, No. 1. – P. 293–296.
3. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment – Companion Volume. – Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2020.
4. El Maarouf I., Villaneau J. A French Fairy Tale Corpus Syntactically and Semantically Annotated // Proceedings of LREC 2012. – Istanbul: ELRA, 2012. – P. 345–350.
5. Hagedorn J., Daranyi S. Bearing a Bag-of-Tales: An Open Corpus of Annotated Folktales for Reproducible Research // Journal of Open Humanities Data. – 2022. – Vol. 8. – Article 16.
6. Hayik R. Diverging from Traditional Paths: Reconstructing Fairy Tales in the EFL Classroom // Diaspora, Indigenious, and Minority Education. – 2015. – Vol. 9, No. 4. – P. 221–236.
7. Jacobs J. (Ed.). English Fairy Tales. – London: David Nutt, 1890.
8. Kaipbergenova D.O. Ingliz va o'zbek xalq ertaklarida stepmother/o'gay ona konseptining farqli jihatlari // Oriental Renaissance. – 2023. – Vol. 3, No. 11. – B. 261–267.
9. Karanevych M. Linguocultural Features of British Tales // Advanced Education. – 2017. – No. 8. – P. 122–127.
10. Muiser I.E.C., Theune M., Meder T. Cleaning up and Standardizing a Folktale Corpus for Humanities Research // Proceedings of the Second Workshop on Annotation of Corpora for Research in the Humanities. – Lisboa, 2012. – P. 63–74.
11. Novianti N. Introducing Critical Literacy to Pre-Service English Teachers through Fairy Tales // Journal of Literary Education. – 2021. – No. 4. – P. 196–215.
12. Propp V. Morphology of the Folktale. 2nd ed. – Austin: University of Texas Press, 1968.

MUNDARIJA

PEDAGOGIKA , PSIXOLOGIYA VA METODIKA	
AKMEOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA TALABALARNING INDIVIDUAL JISMONIY YUKLAMALARINI OPTIMALLASHTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH Mansurov Olimjon Odil o'g'li	4
CHUQURLASHTIRILGAN IXTISOSLIK BOSQICHIDA UZOQ MASOFAGA YUGURUVCHILARNING MASHG'ULOT JARAYONINI BOSHQARISH MUAMMOLARI Sirojev Shoxrux Fayzullo o'g'li	11
CHAQIRIQQACHA HARBIY TA'LIM DIDAKTIKASIDA TARBIYALASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI Bozorov Aziz Abloqulovich	16
DIFFERENSIAL YONDASHUV ASOSIDA BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA TASVIRIY SAN'AT KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHNING PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK ASOSLARI Bozorova Hamida Shukrilloevna	23
CHIZMACHILIK FANINI SUN'IIY INTELLEKTDAN FOYDALANIB O'QITISHNI RIVOJLANTIRISH METODIKASI Omonova Rayxon	26
JISMONIY TARBIYA DARSLARIDA REGBI ELEMENTLARIDAN FOYDALANISH ORQALI TALABALARNING HARAKAT KOORDINATSIYASINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYASI E.E. Jumayev	31
JISMONIY MADANIYAT YO'NALISHI TALABALARIGA KURASH TEXNIK HARAKATLARINI O'RGATISHNING UYG'UNLASHTIRILGAN METODIK MODEL G'ulomov Nasillo Baxshullo o'g'li	34
BO'LAJAK PEDAGOGLARDA HUQUQIY KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISH MEZONLARI VA INDIKATORLARI Mirzayev Toxirjon Turg'unovich	43
ISSIQ IQLIMDA MASHG'ULOT YUKLAMASINI RPE VA YURAK URISH CHASTOTASI YORDAMIDA BAHOLASH I.I. Saidov	55
IMOM ABU HOMID G'AZZOLIY QARASHLARI ASOSIDA FARZAND TARBIYASINING METODOLOGIK VA NAZARIY ASOSLARINI TADQIQ ETISH Isoqova Gulnoz Ulug'bek qizi	61
RAQAMLI MONITORING VOSITALARI ORQALI YOSH KURASHCHILAR YUKLAMASINI OPTIMALLASHTIRISH Karim Mahramov	67

TALABALARNING REFLEKSIV KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING MAVJUD HOLATI Jumayeva Azizabonu Mo'min qizi	74
IQTIDORLI O'QUVCHILAR BILAN ISHLASHGA DOIR TAJRIBALAR Kattaqulova Nozbibi Shokir qizi	82
MINIATYURA SAN'ATIDA AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY TASVIRIY VOSITALARNING UYG'UNLIGI Nozimova Muhabbat Akram qizi	85
DIGITAL TECHNOLOGY FOR L2 LISTENING DEVELOPMENT: CALL, MALL, CAPTIONS, VR, AND AI Juraboeva Nigina Olimjon kizi	95
ISSIQ IQLIM SHAROITIDA GIDRATATSIYA TARTIBINING YOSH YENGIL ATLETIKACHILARNING FUNKSIONAL HOLATI VA JISMONIY ISH QOBILIYATIGA TA'SIRI Nuriddinov Axrorjon Bahodir o'g'li	99
GANDBOLCHI TALABA QIZLARDA JISMONIY SIFATLARNI RIVOJLANTIRISHDA BOSQICHMA-BOSQICH YUKLAMA BERISH METODIKASI Dilnoza I. Yarasheva	105
OLIY TA'LIM MUASSASALARI TALABALARIGA BOSQON ULOQTIRISH TEXNIKASINI O'RGATISHNING PEDAGOGIK VA METODIK ASOSLARI Sarvinoz Iskandar qizi	111
GIMNASTIKA VOSITALARI ORQALI BO'LAJAK JISMONIY MADANIYAT O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENTLIGINI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI Saidova Mahbuba Ayubovna	118
BOSHLANG'ICH TAYYORLOV GURUHIDAGI SPORT GIMNASTIKACHILARDA MOSLASHUVCHANLIKNI RIVOJLANTIRISH METODIKASINING SAMARADORLIGI Sayfiyev Hikmatullo Xayrulloevich	127
THE APPLICATION OF THE PEDAGOGICAL CONCEPT OF JADID SCHOOLS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS AS A PEDAGOGICAL PROBLEM Shamsullayeva Ruxsatoy Sunnatullayevna	134
MULTIMEDIA VOSITALARI ASOSIDA TALABALARNING MUSTAQIL FIKRLASH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI Toshova To'ygul Amin qizi	141
INKLYUZIV TA'LIM MUHITIDA MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING HAYOTIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK MEKANIZMLARI Urunova Dilafro'z Muzafarovna	145
МАКТАБ КЛАСТЕРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ИННОВАЦИОН, КОМПЕТЕНЦИЯВИЙ ВА РЕСУРСЛАРГА АСОСЛАНГАН ЁНДАШУВЛАР Максуда Умаровна Бадалова	153
ЭВОЛЮЦИЯ ПОНЯТИЯ «КОММУНИКАТИВНАЯ	158

КОМПЕТЕНЦИЯ» В ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ТЕОРИИ: ОТ ЯЗЫКОВОГО ЗНАНИЯ К ИНТЕГРАТИВНОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ХАРАКТЕРИСТИКЕ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ Нуруллаева Гузал Анваровна	
FILOLOGIYA FANLARI	
ОТ ПЕРЕЖИВАНИЯ К СМЫСЛУ: АВТОРСКАЯ МЕТОДИКА ИНТЕРПРЕТАЦИОННОГО ОСВОЕНИЯ ПОЭЗИИ А. АХМАТОВОЙ В ПРОЦЕССЕ ЯЗЫКОВОГО И ЛИЧНОСТНОГО РАЗВИТИЯ УЧАЩИХСЯ Жабборова Гулчехра Жобировна	168
NUTQIY AKTNI TADQIQ ETISHNING LINGVOPRAGMATIK VA ANTROPOSENTRIK MEZONLARI Akramova Surayo Renatovna	174
TILNI O'RGANISH JARAYONIDA SUN'IY INTELLEKTNING KALIT JIHATLARI VA UNDA SAMARALI FOYDALANISH STRATEGIYALARI: RAQAMLI DAVR TILSHUNOSLIGINING YANGI UFQLARI Boymurodova Nishona Yunus qizi	178
IMOM G'AZZOLIY ASARLARIDA "ILM" KONSEPTINING LINGVOKOGNITIV TALQINI Barnoyeva Zarina Sayfiddinovna	184
ПУТЬ К СМЫСЛУ ЧЕРЕЗ СИМВОЛ: АВТОРСКАЯ МЕТОДОЛОГИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ ТВОРЧЕСТВА А. БЛОКА В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ЛИТЕРАТУРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ Жабборова Гулчехра Жобировна	189
INGLIZ XALQ ERTAKLARI LINGVOMADANIY-DIDAKTIK MIKROKORPUSINI SHAKLLANTIRISH: TANLASH MEZONLARI VA ANNOTATSIYA MODELI Djabbarova Feruza Azamovna	194
JOMIY VA NAVOIY IDIOSTILIDA "LA'L" KONSEPTI VA UNING METAFORIK XUSUSIYATLARI Tavakkal Choriyev	200
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI ADAPTIV TOPSHIRIQLARNING TALABALAR KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHDAGI O'RNI Shabonova Shaxnoza Baxriddinovna	213
ANIQ VA TABIIY FANLAR	
BO'LAJAK BIOLOGIYA O'QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHGA QO'YILADIGAN ZAMONAVIY TALABLAR Hamdamova Nozima Mukimovna	218
GRAFIK SAVODXONLIKNI BAHOLASHDA ANIMATSION DIAGNOSTIKA VOSITALAR Xo'janiyozov Shokir Rustamovich	225